

Onderwerp Profielschets Hervormde wijkgemeente Centrum

Datum 11 februari 2009

Hilversum

Hilversum is van oudsher een dorpsgemeenschap in het Gooi. Nu zijn er veel landelijke omroepbedrijven. De gemeente heeft ruim 84.000 inwoners op een oppervlakte van 46,19 km² (waarvan 0,21 km² water). De gemeente daalde in de 20^e eeuw sterk in inwonertal, van 100.000 in 1958 tot minder dan 80.000 in 1999. De gemeente duidt zichzelf wel aan als tuinstad vanwege de vele fraaie tuinen en parken of als 'villadorp' vanwege het relatief grote aantal villa's.

Tot in de 19^e eeuw was Hilversum een klein dorp, met name actief in de nijverheid. Vooral de textielindustrie was beroemd. Na de aansluiting op het spoorweginet in 1874 groeide Hilversum heel snel, aanvankelijk door de groei van de textielsector (weverijen en aanverwante bedrijven) en de vestiging van tapijtfabrieken (waarvan uiteindelijk de Veneta overbleef). In 1918 startte de Nederlandse Seintoestellen Fabriek en daarna begonnen ook de experimentele radio-uitzendingen. Daarop volgde de vestiging van omroepen van alle gezindten, na de Tweede Wereldoorlog gevolgd door de televisie. Sinds het verdwijnen van de grotere industrie is de mediasector de grootste werkgever van Hilversum.

In 1958 passeerde het aantal inwoners de grens van 100.000. Ook in de jaren zeventig had Hilversum nog meer dan 100.000 inwoners. Hierna nam het aantal inwoners vrij sterk af, en bereikte in 1999 het diepste punt met iets meer dan 80.000 inwoners. De belangrijkste oorzaken waren de onduidelijke gemeentelijke politiek, het wegtrekken van de industrie, grootschalige leegstand van winkels in het centrum, het kleinere aantal mensen per huishouden en de beperkte uitbreidingsmogelijkheden van Hilversum. De laatste jaren laten weer een voorzichtige stijging zien van het inwonertal.

Hilversum staat bekend om de natuurlijke uitstraling en de groene ligging, om de architectonische monumenten en om de media. De gemeente streeft naar vestiging van schone industrie. Zo is het Europese hoofdkantoor van Nike gevestigd op de plaats van de oude draversbaan, en zijn er advies- en automatiseringsbedrijven aangetrokken.

Korte geschiedenis van de gemeente

Net als de meeste plaatsen in Nederland is Hilversum van oudsher gegroeid rondom een kerk met een bijbehorende brink. In de dertiende eeuw moet op de plaats van de huidige Grote Kerk al een kapel hebben gestaan. In de vijftiende eeuw werd hier een kerk gebouwd met een bijbehorende toren; omdat dit de enige echte kerk was, heette ze de Dorpskerk. Op 25 juni 1766 brandde een groot deel van het dorp af; de kerk bleef daarbij niet gespaard. Het duurde twee jaar voor de kerk weer in gebruik kon worden genomen. In deze omvang diende de Dorpskerk tot het einde van de negentiende eeuw als plaats van samenkomst voor de Hervormde gemeente.

Door de groei van het dorp Hilversum was de kerk te klein geworden. In 1889 werd een ingrijpende verbouwing begonnen en een jaar later had de kerk 1800 zitplaatsen; van de 'oude kerk' bleven alleen de toren en één muur over. 'Over het spoor' was ook behoefte aan een kerkgebouw en daar kon in 1912 de Nieuwe Kerk geopend worden. Aan de Kerkbrink stond echter nog steeds de belangrijkste kerk, die vanaf dat moment de Grote Kerk ging heten. In beide gebouwen kwam 's zondags een kerkelijke gemeente. Ruim tien jaar later werden er plannen gemaakt om ook aan de Diependaalselaan een kerkgebouw, de huidige Diependaalse Kerk, te stichten.

In de loop van de 20^e eeuw waren er naast de Hervormde gemeente vele kerkgenootschappen. De secularisatie in de tweede helft van de 20^e eeuw heeft in Hilversum echter diep ingegrepen. Vele kerken moesten sluiten, en veel kerkgebouwen zijn binnen deze eeuw zowel gebouwd als gesloopt. Ook de Hervormde gemeente kromp. Dit had onder meer tot gevolg dat in 1971 de wijkgemeenten rond de Grote Kerk en de Nieuwe Kerk moesten fuseren. Voor de nieuwe wijkgemeente Centrum kwam er toen een nieuwe predikant, ds. J. Smit. Deze moest leiding geven aan het fusieproces, waarin een gemeente met een meer confessionele achtergrond en een met een bondsachtergrond samenkwamen.

Op vrijdag 3 december 1971 brandde de Grote Kerk af. Deze brand heeft in de jonge geschiedenis van de wijkgemeente en in het fusieproces een grote rol gespeeld. Na een lange procedure kreeg de wijkgemeente toestemming voor herbouw van de Grote Kerk. Ten opzichte van de oude indeling veranderden er wel dingen; er werd rekening gehouden met het teruggelopen kerkbezoek. De kerkzaal kreeg in plaats van 1800 voor 1971 nu 800 zitplaatsen. De overige ruimte werd gebruikt om op twee verdiepingen zalen aan te brengen voor verenigingswerk. Het exterieur bleef ongewijzigd, omdat de muren waren blijven staan. Op 1 december 1977 kon de gerestaureerde kerk weer in gebruik worden genomen. Vlak daarna vond de laatste dienst in de Nieuwe Kerk plaats, die kort daarna is gesloopt.

Protestantse gemeente te Hilversum

De Hervormde wijkgemeente Centrum maakt deel uit van de Protestantse gemeente te Hilversum (PgH). Deze gemeente is de voortzetting van de Hervormde gemeente en de Gereformeerde kerk in Hilversum en hoort in groter verband bij de Protestantse Kerk in Nederland. De PgH heeft vijf wijken:

- de Hervormde wijkgemeente Centrum;
- de Hervormde wijkgemeente Diependaal;
- de Protestantse wijkgemeente Regenboogkerk;
- de Protestantse wijkgemeente Bethlehemkerk;
- de Protestantse wijkgemeente rondom de Morgenster.

De wijkgemeente Diependaal is van confessionele signatuur. De wijkgemeenten Regenboogkerk, Bethlehemkerk en de Morgenster zijn ontstaan uit een al jaren bestaande samenwerking van gereformeerden en hervormden. Met de Vrijzinnige Geloofsgemeenschap Hilversum bestaat een lossere, maar actieve verband. De wijkgemeenten zijn relatief zelfstandig en werken al jaren goed samen in wat nu de Algemene Kerkenraad heet. Ook zijn er contacten met de Evangelisch Lutherse gemeente van Hilversum. De PgH participeert in de Hilversumse Raad van Kerken.

Hervormde wijkgemeente Centrum

Algemeen

De Hervormde wijkgemeente Centrum neemt haar plaats in in het geheel van de Protestantse gemeente. Onze gemeente neemt een eigen plek in, die veel respect ontmoet.

Jezus Christus, de Zoon van God, heeft door zijn lijden, sterven en opstanding ons verzoend met God de Vader. Door het geloof delen wij in Zijn genadegaven: vergeving van zonden en eeuwig leven. De kerk als de gemeenschap der heiligen is het Lichaam van Christus: Jezus Christus vergadert Zijn kerk. De Hervormde wijkgemeente Centrum weet zich, staande in de Protestantse Kerk in Nederland, gemeente van Jezus Christus te zijn. We zijn verbonden met Hem en met hen die waar dan ook en wanneer dan ook in Hem geloven en Zijn Naam belijden, en zijn deel van de kerk van alle tijden en alle plaatsen. We weten ons gebonden aan de Heilige Schrift als het geopenbaarde Woord van God. Het Lichaam van Christus is één, één op grond van het Bijbelse geloof. Dit geloof is door de kerk der eeuwen verwoord in met name de volgende belijdenisgeschriften:

- de apostolische geloofsbelijdenis;
- de geloofsbelijdenis van Nicea;
- de geloofsvorm van Athanasius.

De Nederlandse Kerk der Hervorming heeft de inhoud van het geloof, dat is de Bijbelse waarheid, nog eens verwoord in de navolgende formulieren:

- de Heidelbergse Catechismus;
- de Catechismus van Genève;
- de Nederlandse Geloofsbelijdenis;
- de Dordtse Leerregels.

In gemeenschap met de kerk van alle tijden en de kerk van alle plaatsen belijden wij ons geloof. Wij achten ons gebonden aan de bovenstaande belijdenisgeschriften omdat ze de Bijbelse boodschap, het evangelie, Gods Woord vertolken. Tevens achten wij ons gebonden aan de belijdenisgeschriften omdat we onderdeel zijn van het lichaam van Christus, de kerk der eeuwen.

Onze gemeente heeft de 'Verklaring Verbonden met het gereformeerd belijden' aanvaard en opgenomen in de plaatselijke regeling.

Samenstelling van de gemeente

Leeftijd	Actief	Passief
0 t/m 20 jaar	157	6
21 t/m 39 jaar	263	25
40 t/m 65 jaar	258	42
66 t/m 80 jaar	147	15
> 81 jaar	110	3
Totaal	935	91

Kerkenraad

De kerkenraad is als volgt samengesteld.

AMBT	AANTAL
Predikant	1
Ouderling	12
Ouderling-kerkrentmeester	3
Diaken	4
Totaal	20

Er zijn twee ouderlingen met een bijzondere opdracht:

- jeugdouderling;
- evangelisatieouderling.

Daarnaast zijn er drie ouderlingen met bijzondere pastorale aandacht voor ouderen in de gemeente.

Bezinningsperiode

Onze gemeente heeft na het vertrek van de vorige predikant, ds. J. Harteman, een bezinningsperiode doorgemaakt onder begeleiding van interim-predikant ds. J. van Dijk. Onze gemeente is een brede hervormde gemeente, waarin het hervormd-gereformeerde geloofsgoed op vele manieren wordt doordacht en beleefd, en waar velen met hun eigen geloofsbeleving een thuis willen vinden. Verder is onze gemeente doordrongen van haar missionaire taak, waar we blijvend zoeken naar een goede invulling ervan.

De wijkkerkenraad zoekt ernaar om blijvend en voluit recht te doen aan onze identiteit en staat daarmee voor een taak die niet altijd gemakkelijk is. De vacaturetijd is daarom benut als bezinningstijd. Hiermee wil de kerkenraad de eenheid in verscheidenheid van de gemeente dienen alsmede het functioneren van een toekomstige predikant versterken.

De opdracht voor de interim-predikant luidde als volgt.

1. *Bezinning, in het bijzonder op de volgende punten:*
 - a. *wie is God voor ons?*
 - b. *wat betekent het om gemeente Gods te zijn?*
 - c. *wat is onze kerkelijke plek?*
 - d. *wat willen wij voor gemeente zijn?*
2. *Profielschets gemeente en predikant.*
3. *Beleidsplan: eredienst en leerdienst.*

Vanuit Gods Woord heeft de bezinning plaatsgehad, met intensieve betrokkenheid van de gehele kerkenraad en van de gemeente. Meer concreet heeft dit geleid tot een standpunt over de prediking en over het zingen in de dienst (in het zingen in de dienst hebben de psalmen de nadruk, daarnaast worden in de dienst andere Bijbelse liederen gezongen). In het beleidsplan vindt u de weerslag hiervan.

Met nadruk zij gesteld dat bezinning voor de kerkenraad geen eenmalige gebeurtenis is, maar een voortdurend karakter heeft gekregen.

Kerkdiensten

De gemeente komt twee keer per zondag samen in de Grote Kerk. De morgendienst wordt bezocht door gemiddeld 280 kerkgangers, de middagdienst door gemiddeld 200 kerkgangers. In de diensten staan de Schriftlezing en de woordverkondiging centraal. Er wordt gelezen uit de Statenvertaling en gezongen uit de berijming van 1773.

In de bezinningsperiode is besloten om de Herziene Statenvertaling in te voeren zodra die in zijn geheel is verschenen. Daarnaast zullen er in de nabije toekomst iedere dienst twee liederen worden gezongen die anders zijn dan de berijming van 1773, waarvan één ander zangmoment de voorzang zal zijn. De concrete invulling (welke liederen, berijming) is nog onderwerp van onderzoek. Een en ander zal na een periode van een jaar worden geëvalueerd.

Tijdens de morgendienst volgen de kinderen van de basisschoolleeftijd de zondagsschool. Een keer in de maand zijn deze kinderen tot de preek in de dienst, en komen ze terug voor de slotzang. Tijdens doopdiensten komen de kinderen in de kerk om de doop te zien bedienen en voert de predikant een kort gesprek met hen.

Het Heilig Avondmaal wordt ten minste vier keer per jaar gevierd.

Rondom de jaarlijkse Bijbellesweek zijn er diensten met een thematisch karakter.

Jeugdwerk en evangelisatiewerk

De kerkenraad wordt ondersteund door een jeugdcommissie. Tevens is er een pastoraal team van twee personen dat de jeugdouderling ondersteunt in de pastorale taken. De jeugdcommissie coördineert het jeugdwerk. Een van de laatste ontwikkelingen is de organisatie van Youth Alpha in onze gemeente.

Onze gemeente ziet een missionaire taak voor de gehele gemeente. De evangelisatiecommissie stimuleert hierin. Bezoekwerk aan rand- en buitenkerkelijken alsmede kinderevangelisatiewerk (waarin vrijwilligers met een keetwagen de wijken in gaan) vindt al vele jaren plaats. Een van de laatste ontwikkelingen is de organisatie van de 'KoopzondagKerk' op koopzondagen en de Alphacursus, die nu aan zijn derde seizoen bezig is.

Gemeente door de week

Door de week komen gemeenteleden in vele kring- en verenigingsverbanden bijeen. Kenmerkend is wel dat de gemeenteleden samenkomen rondom de geopende Bijbel en betrokken zijn op elkaar.

Pastoraat

Voor het pastoraat in de wijk dragen de wijkpredikant en de wijkouderlingen zorg. Elke wijkouderling streeft er naar dat de pastorale eenheden in zijn of haar wijk eens per twee jaar bezocht worden. Er zijn drie ouderlingen met bijzondere pastorale aandacht voor ouderen in de gemeente. Deze worden ondersteund door drie bezoekbroeders. Verder brengen de bezoekdames geregeld bezoeken aan oudere gemeenteleden.

De bijstand in het pastoraat, ds. G.H. Kruijmer, bezoekt ouderen en zieken. Het contact met gemeenteleden die tijdelijk in verpleeghuizen buiten de gemeente zijn opgenomen, wordt in stand gehouden door de wijkpredikant.

Diaconaat

De diaconie houdt zich – naast haar speciale taak in de kerkdiensten – vooral bezig met de zorg voor de kwetsbaren in de kerkelijke en burgerlijke gemeente. De diaconie is in vele commissies en organen vertegenwoordigd, waar het gaat om de hulpverlening aan de naasten in de ruimste zin van het woord.

College van kerkrentmeesters

Naast het kerkgebouw beheren de kerkrentmeesters de pastorie. De kerkrentmeesters zijn verder onder meer verantwoordelijk voor de wijkkas, de actie kerkbalans en de ledenadministratie.

Overige zaken

In het beleidsplan en in de plaatselijke regeling is verdere informatie te vinden over onze gemeente.

Ten slotte

Wijkgemeente Centrum in Hilversum is een hervormde wijkgemeente binnen de PKN met een hervormd-gereformeerde signatuur. De gehele breedte hiervan treffen we aan binnen onze wijkgemeente. Onze inzet is om deze breedte vast te houden.

De kerkelijke omgeving in Hilversum, waar onze gemeente middenin staat, is breed en oefent aantrekkingskracht uit op onze gemeenteleden. Naast de wijkgemeenten van de PgH zijn er ook nog onder meer twee christelijk-gereformeerde kerken, een gereformeerde kerk (vrijgemaakt), een vrije evangelische gemeente en nog enkele meer charismatisch getinte gemeenten. Ook naburige hervormde gemeenten oefenen een zekere aantrekkingskracht uit.

Onze gemeente wil als gemeente van Jezus Christus gemeente zijn rondom het Woord. Naar onze overtuiging moet een ieder een thuis kunnen vinden in onze gemeente. We zijn ons bewust van onze (missionaire) plek in Hilversum en ervaren de worsteling over hoe we dit op een verantwoorde manier in praktijk kunnen brengen. De gemeente komt samen rondom het Woord en laat zich aanspreken op het Woord. We zijn betrokken op elkaar, zijn ons bewust van de breedte die er is en zoeken daarin de eenheid.